

[Lembourn.]

uddannelse, ja, så skal man jo kun glæde sig derover. Og man må nok vedgå, at dette bliver nødvendigt, hurtigere end vi vist egentlig har tænkt os, ikke så meget på grund af en tilslutning til fællesmarkedet, men fordi der er en udvikling i fjernsyn, i massemeddelelsesmidler, i forlagsdannelse, i internationalisering af sproget, som er en dybt alvorlig udfordring for alle lokale kulturområder — og dette har intet at gøre med fællesmarkedet.

I øvrigt er det ejendommeligt, at det netop er socialisterne her i folketinget, der især taler om denne kulturelle risiko, for de er jo dialektikere, så de burde dog egentlig tænke stik modsat; netop den kulturelle dialog, som kommer af dette møde mellem store og små kulturområder, måtte vel være en udfordring til det lille kulturområde, så dets stemme hørtes stærkere.

Jeg tror i virkeligheden, at man lige så vel kan nå til det stik modsatte resultat: at en dansk tilslutning til fællesmarkedet vil fremme vore kulturelle investeringer, vor bevidsthed om vor kulturelle egenart, og at den dialog, der kommer ud af det, bliver mere til fordel for os, end den bliver for de andre.

Jørgen Jensen: Dansk industris stilling til de europæiske problemer er nævnt flere gange i dag under denne vigtige debat. Det er rigtigt, at industrien har haft god nytte af det hidtidige EFTA-samarbejde. Industriens eksport er i 1960'erne steget stærkt og utvivlsomt over al forventning. Ganske særlig stærk har stigningen til EFTA-landene og især de nordiske lande været. Det skal være helt klart, at dansk industri meget intenst ønsker, at der også i fremtiden vil bestå frie afsætningsmuligheder, der kan sikre opretholdelsen og helst en forøgelse af industrieksporten til de hidtidige EFTA-lande, og jeg tror personlig, at det vil være tilfældet. Min betragtning er den, at lige så lidt som Danmark har noget andet valg end at gå sammen med England, når dette store land melder sig til fællesmarkedet, lige så lidt har Norge og Sverige det. Det er derfor min overbevisning, at vi inden for det brede europæiske marked i fremtiden kan fastholde de frie afsætningsmarkeder, som EFTA hidtil har stået som garant for,

ganske simpelt fordi ikke alene England, men også Danmark, Norge og Sverige bliver medlemmer af det brede europæiske marked.

Men mindst lige så megen vægt må der ud fra en industriel synsvinkel lægges på det mere langsigtede, det teknologiske synspunkt. Skal dansk industri fortsat være en kilde til velstand for befolkningen, må vort erhvervsliv ikke teknisk sakke agterud. Danmark er, som alle ved, et råstoffattigt land; vi har imidlertid ét særdeles værdifuldt råstof, som hedder arbejdskraften, menneskene, d. v. s. hjerner, opfindsomhed, initiativ og foretagsomhed, og disse egenskaber og evner kan efter min overbevisning kun trives og komme til deres bedste udfoldelse i et mentalt frugtbart klima, hvor der kan hentes åndelig og gensidig inspiration. Dansk erhvervslivs fremtid og dermed den danske befolknings fremtidige levevilkår kræver ganske simpelt, at vi står nær det centrum, hvor dynamikken er stærkest. Vi kan ikke nøjes med at være placeret i yderkanten. Kun Danmarks medlemskab sammen med Englands og forventelig efter min mening også de andre nordiske landes kan tilfredsstillende den ekspansive danske industris frie erhvervsønsker i disse såre vigtige spørgsmål.

Jeg ved nok, at ikke alle industrivirksomheder vil anerkende disse synspunkter. En del vil utvivlsomt være tøvende og med rette spørge, om de nu kan klare sig under de fremtidige betingelser og vilkår. Men jeg tror, de fleste og de bedste af vore erhvervsvirksomheder er parat til at tage den udfordring op, som et medlemskab indeholder, og at de også vil overvinde de praktiske vanskeligheder, der står foran dem. Men de skal have den hjælp dertil, at vi i vort eget land fører en erhvervsvenlig økonomisk politik. Regeringen synes principielt at mene det samme, så jeg vil til sidst udtrykke håbet om, at det også viser sig i praksis.

Handelsministeren og ministeren for nordiske anliggender samt europæiske markedsanliggender (Tyge Dahlgaard): Jeg vil gerne gøre nogle bemærkninger til de udtalelser, som ordførerne er kommet med i dag, og til de øvrige indlæg, der er kommet. Jeg vil gerne sige, at jeg synes, at vi har haft en vigtig og god debat om et spørgsmål, som er af afgørende betydning for vort land i årene,